

OLDTIMER MODELFLYVERNE

Medlemsblad for Dansk Modelflyve Veteranklub

Nr. 2

maj 2009

18. årgang

Hyggetræf på Randbøl Hede

Inde i bladet:

Jubilæumsstævnet
DMV landsmøde 2009
Hyggetræf på Randbøl hede
Topmodeller for 50 år siden
Profilhistorie

OLDTIMER

er organ for

Dansk Modelflyve Veteranklub,
som er stiftet i 1992 med det formål at
bevare dansk modelflyvehistorie.
17.årgang nr. 3/2008

Formand/ Webmaster

Hans Fr. Nielsen
Klemivej 4
8355 Solbjerg
Tlf. 86927876
hfn@sport.dk

Sekretær

Poul Christensen
Mallinggårdsvej 65
8340 Malling
Tlf. 86933101
hennyogpoul@mallinghuse.dk

Kasserer

Frede Juhl
Gl. Færgevej 22
6300 Gråsten
Tlf. 74651457
sylv@c.dk

Redaktør

Karl Erik Widell
Granbakken 9
9210 Aalborg SØ
Tlf. 98145492
ke.widell@stofanet.dk

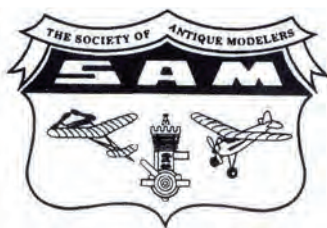
Vil du være medlem eller blot vide mere,
kan du besøge vor hjemmeside:

www.dmvk.dk

Du er naturligvis også velkommen til at
ringe til en af personerne ovenfor

Deadline for næste nummer:

1. september 2009

DMV er tilknyttet

The Society of Antique Modelers

Formandens klumme

Så er det forår, gæssene er landet ude på engen, vandet er isfrit, bøgen er sprunget ud og anemonerne dækker skovbunden med sit hvide tæppe. Solen skinner og temperaturen er til udendørs aktiviteter.

Det er nu på tide at få støvet modellerne af, el. afsluttet vinterens byggeri og så ud i den skønne natur og få luft under vingerne.

Vi har allerede afholdt det første hyggetræf på Randbøl Hede og noteret den første bortflyvning, selvfølgelig en FIDUSIA. Desværre måtte vi aflyse hyggetræffet på Midtsjællands Flyveplads.

Den 18 maj nærmer sig og vi skal fejre vort 71 års stævnejubilæum på Eremitage Sletten. Jeg håber rigtig mange vil møde op med modeller, men også mange vil komme for at møde venner og få en hyggelig modelflyvesnak.

Sommeren nærmer sig og de store stævner bliver vort DM på Randbøl Hede d.15-16 aug.og de Åbne Svenske Mesterskaber d. 21-23 aug. I år er mange nye lande inviteret, så det skulle blive en rigtig international begivenhed. Jeg håber vi kan stille et rigtig stærkt DANSK hold.

I løbet af efteråret afholder vi 4 hyggetræf , 2 på hver side af storebælt, så mulighederne for at få trimmet og fløjet med vore gamle og smukke modeller er til stede.Godt nok er vi blevet flere det sidste år,men vi vil gerne være endnu flere. Kender du nogle af de gamle klubkammerater som endnu ikke har opdaget os, så puf lidt til dem og få dem i gang. Vi vil så gerne være flere der kan nyde en smuk model i luften.

Kalender 2009

Mandag d. 18 maj

Jubilæumsstævne (Fidusiakonkurrence)
på Eremitage Sletten fra kl. 13.00

Mandag d.15 juni

Jubilæumsstævne vest (Fidusiakonkurrence)
på Randbøl Hede fra kl. 14.00

Lørdag- søndag d. 15-16 aug.

DM for Oldtimer og Veteranmodeller på Randbøl Hede.

Fredag-søndag d.21-23 aug.

Åbne Svenske Mesterskaber på Rinkaby Feltet.

Mandag d.14 sept.

Hyggetræf på Midtsjællands flyveplads fra kl. 13.00.

Mandag d.28 sept.

Hyggetræf på Randbøl Hede fra kl. 14.00.

Mandag d. 26 okt.

Hyggetræf på Midtsjællands flyveplads fra kl. 13.00.

Mandag d. 9 nov.

Hyggetræf på Randbøl Hede fra kl. 14.00.

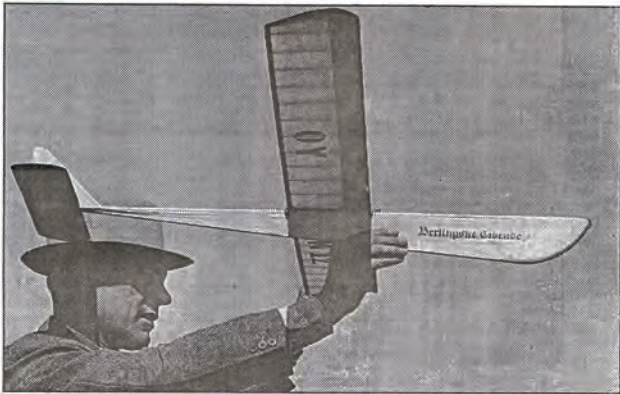
Forsidebilledet

Fra hyggetræf på Randbøl Hede. Fra venstre Poul Christensen, Hans Fr. Nielsen, Frede Juel og Karl Erik Widell.

Gruppebilledet blev taget før flyvningen, der, som fremgår af Fredes reportage inde i bladet, reducerede antallet modeller noget.

Jubilæumsstævnet (Fidusia konkurrencen)

Den 18 maj fra kl. 13.00 fejrer vi 71 årsdagen for den første modelflyvekonkurrence i Danmark, arrangeret af dagbladet BERLINGSKE TIDENDE. Bladet havde fået fabrikant Erik Willumsen til at konstruere et "Skole-fly" til lejligheden med navn OY, W-12. Tegningen blev solgt for 6,00 kr.

Iført blod hat, slips og tweedjakke starter den flyveglade Berlingske-læser sit »W-12« modelfly sommeren 1938.

Lydløse himmelstormere

Af Wilhelm Willersted

I disse dage for nøjagtig 50 år siden præsenterede Berlingske Tidende i en stort opsat, entusiastisk artikel skrevet af journalisten Ebbe Münck modelflyvningen, som »den nyeste friluftssport i rivende udvikling«.

Anledningen til artiklen var lanceringen af et specielt konstrueret modelfly for begynderne - »W-12«, som Berlingske Tidende havde taget initiativet til. Bag den tekniske betegnelse gemte sig et elegant, velformet modelsvævefly, som var nemt at bygge og havde glimrende flyveegenskaber.

To år tidligere havde Berlingske Tidende startet en flyveklub for bladets læsere. Den fik omgående over 6000 medlemmer i alle aldre og af begge køn.

»W-12« var flyveklubbens skole-fly. Dengang i treddiverne begyndte man nemlig sin flyvekarrere helt fra bunden.

En 50 år gammel annonce for W12, der kun kostede 6 kr.

Man startede med at flyve med selvbyggede modeller i det super-llette balsatræ med vinger og haleplan beklædt med det tyndeste japanpapir, strammet med dope. »Piloterne« gik derefter over til rigtige svævefly for så siden at give sig i kast med motor-

flyvningen. - Disse prægtige m/k og deres flyvende maskiner. Men vejen til stjerneerne startede med balsatræ og japanpapir

»W-12« kostede 6 kroner, portofrit tilsendt.

Der blev arrangeret flyvestævner, hvor læsere i stort antal mødte op med deres modelfly og dystede under de drivende sommerskyer.

Berlingske Tidende har planer om at gentage spøgen her i 1988 - 50 år efter.

Det kunne være sjovt at hilse på danske modelflyvere. Der bygges nemlig stadigvæk modelsvævefly i Danmark, og der deltages ivrigt i internationale mesterskaber, hvor danskerne klarer sig fornemt.

Måske eksisterer »W-12« maskinerne endnu, eller »Sumis«, »Victory« og »Babys«, som disse begynder-fly hed.

Lad os høre fra de flyvende læsere. Kom frem med alle de dejlige svævefly. Vi glæder os til at høre fra Dem - på 01 157575, lokal 2212!

Mandag 1. august 1988

Indland

Herlig flyve-dag

Der blev uddelt 55 diplomer til de tapre modelflyvere i alle aldre - fra tre til 75 år - der trodsede de alt andet end velvillige vejrguder og mødte op til Berlingske Tidendes Modelfly Træ 88 på Eremitageletten i Dyrehaven.

Mellem 450 og 500 læsere samledes ved Eremitageletten klokken 10 og krøb i løn for den stridte blæs, der fejede ind over den store slette, hvor man for nøjagtig 50 år siden havde det første modelflyvestævne arrangeret af Berlingske Tidende.

Det var svært at rabe de mange modelfly-interessererede op, fordi skovstyrelsen, for at beskytte rødvæsen i området for unødigt stress, havde pålagt arrangørerne ikke at anvende højtalere til orienteringen af de mange tilskuere.

Alle tog dog det hele i stiv arm, og under ledelse af den garvede veteran, modelflyinstruktør Eli Nielsen, gik man igang med at prøveflyve de dyretare model-konstruktio-

ner. Midt imellem verdensmesterskaberne i Jugoslavien midt i juli og de europæiske konkurrencer i Polen i næste uge havde nogle af Danmarks bedste modelflyvere stillet sig til rådighed for at vise, hvordan de mest moderne fly anno 1988 ser ud i al deres strømlinede og radiostyrede herlighed.

En enkelt velbygget »FR1«-model stak til hamme, fastt termik og boltrede sig i flotte volter henover tilskuernes i flere minutter inden den landede. Heldigvis for dens 13-årige ejer i sikker afstand fra Øresunds balger.

Willer

Otte-årige Thomas dyp modet sit modelfly i la af Eremitageletten.

Her er en herlig gruppe veteranflyvere, der også var med i 1938. Fra venstre: Jørgen Larsen, Peter Christiansen, Harry Nielsen, Sven Wiil Berg, Ole Høller og hans bror Erik, Eli Nielsen og Per Weiskaupt. Foto: Teit Højnabk

Berlingske Tidende gentog spøgen i aug.1988. Her var det modellen BM-47 der blev konkurreret med. Små 500 mennesker havde fundet vej til Eremitagen selv om vejret var køligt og blæsende.

Denne gang er Berlingske Tidende kun med fra sidelinien. Bladet har omtalt vort arrangement og sender måske en fotograf. Modellen som vi har valgt til stævnet er Fritz Neumanns FIDUSIA, men også andre modeller, især meget gamle, er velkommen. Hvis vejret vil det, skal vi flyve nogle få starter, men ellers snakke og hygge os. Måske kan Eli overtales til at lede konkurrencen. Der er præmier til de bedste præstationer.

Nybygget version af BM-47 (Eli Nielsen)

Vi håber på godt vejr og stort fremmøde. Vi mødes ved indgangen ved Hjortekæret kl. 13.00.

Årsrekorder

Der er ikke opstillet rekorder på trods af flere bortflyvninger.

Byggebrædtet

Her meldes om stor aktivitet. Det er selvfølgelig FIDUSIAEN der gøres klar til en sidste rustering inden trimning. Steen, Poul, Flemming, Niels, Bendt, Jan og flere Hanser har færdigmeldt byggeriet.

Hjemmesiden

På opfordring er tegningsarkivet blevet udvidet med flere linestyrede modeller, både kunstflyvnings- og teamracemodeller. Det er især gamle DMI modeller der er interesse for. Endvidere er der tilføjet 2 RC modeller.

Landsmødet 2009

Landsmødet blev i år afholdt i Nyborg. Udover den formelle del, som fremgår af referatet nedenfor, blev der som sædvanligt tid til en masse snak og en hyggelig fælles frokost. Endvidere viste Erik Knudsen en række spændende historiske billeder, som han havde scannet ind fra Per Weishaupts fotoalbums, hvoraf et par billeder er vist nedefor.

Frokost

Erik viser billeder

Høst Aaris med AHA-8

Per Weishaupt med Jumbo 1

**Dansk Modelflyve Veteranklub
Landsmøde Søndag den 15 marts 2009**

Referat

9 medlemmer deltog.
Dagsorden

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning, herunder oplæg til årets aktiviteter
3. Klubbens renskab, økonomi og budget
4. Indkomne forslag
5. Valg af formand, sekretær og kasserer, samt en suppleant og en revisor
6. Eventuelt, herunder tid og sted for næste møde
7. Beslutningsprotokol

Ad 1. Fritz Neumann blev valgt som dirigent og Poul Christensen som referent. Dirigenten konstaterede herefter generalforsamlingen for lovligt indkaldt og gav derefter ordet til formanden.

Ad 2. Beretning godkendt. Vedlagt som bilag.

Erik Knudsen roste formanden for hans indsats vedr. medlemsfremgangen på Sjælland. Herefter var der følgende spørgsmål til formanden:

- a. Skal temanumre i vores blad fortsætte? Ja, måske vedr. wakefieldmodeller og A2 modeller fra 1960 .
- b. Fritz Neumann efterlyste udgivelsesdatoer for temanumre.

Debatten afsluttedes med ros fra Kjeld O. Petersen til Erik Knudsen for temanumrene samt til Karl Erik Widell for artiklerne i bladet.

Ad 3. Regnskab og budget godkendt. Herefter var der følgende kommentarer:

- a. Dato for budget skal rettes fra 2010 til 2009. Her har sættenissen vist spillet vores ellers udmærkede kasserer et lille puds.
- b. Vi betaler ingen gebyrer til Andelskassen Graasten , men der har været problemer med 250 fortrykte girokort. Bliver rettet nu.
- c. Kan medlemmer med fordel skifte til Andelskassen Gråsten.? Dette undersøges.

Ad 4. Der var ikke indkommet nogle forslag.

Ad 5. Hans Frederik Nielsen blev genvalgt som formand.

Frede Juhl blev genvalgt som kasserer

Poul Christensen blev genvalgt som sekretær

Suppleanter:

Fritz Neumann blev genvalgt som kasserersuppleant og Tage Hansen som best. suppleant

Ad 6. Hans Fr. Nielsen foreslog en øget indsats for at få flere yngre medlemmer.

Der udspandt sig herefter en livlig diskussion vedr. emnet:

Poul Christensen foreslog udbygning med RC. Erik Knudsen fortalte, at i Tjekkiet havde man udvidet med RC for oldtimere.

Karl Erik Widell:

Hvad med et temanr. eller en demonstration ved DM?

Hvad med kontakt til veteranlinestyringen og de første RC folk via en omtale i Modelflyvenyt?

Brug af websiden og regionalradio var også i spil samt måske et modelflyvemuseum.

Det blev herefter overladt til bestyrelsen at arbejde videre med forslagene.

Medlemmer generelt:

Med hensyn til aktive medlemmer ser vi kun tordenskjolds soldater. Hvad med alle de andre samt interessegrupperne?

Formanden redegjorde herefter for proceduren vedr. oprettelse af interessegrupper og efterlyste deltagere.

Erik Knudsen foreslog temahæfte vedr. RC 1946-1961 samt bog på 100 sider engelsk/dansk til en ca. pris på 150 kr. Er DMV interesseret?

Bestyrelsen summer.

Næste landsmøde afholdes den 13 eller 14 marts 2010 evt. i Nyborg

Ad 7. Det blev besluttet at oprette en interessegruppe med Erik Knudsen som formand, Frede Juhl som kasserer og Hans Fr. Nielsen som sekretær

Bladet vil nu også blive udsendt på mail og kan downloades fra hjemmesiden. Der overvejes samme procedure for temanumre.

Dirigenten takkede herefter for god ro og orden og kunne kl 14.00 erklære landsmødet 2009 for afsluttet.

Poul Christensen
Referent

Hyggetræf på Randbøl Hede

Den 20. april var programsat til det første af flere hyggetræf i 2009 for veteraner, der afvikles dels i Jylland dels på Sjælland, så flest muligt bliver tilgodeset, uden at skulle på alt for lange udflugter.

Der var dækket smukt op på heden til det store ta selv bord, for solen havde taget plads på en skyfri forårsblå himmel, og lunede os og omgivelserne behageligt op. Og vinden kom luntende, men rørte dog på sig fra tid til anden.

Som det fremgår af et af billederne, var der mødt flere modeller end deltagere op. Men det tyder jo på, at der har været gang i byggeriet i vinterhalvåret. Og heldigvis for det. Thi vi vil gerne se nye gamle modelkonstruktioner i luften.

Det var ren hygge, og vejret inspirerede til aktivitet, og så snart pakkenellikerne var hevet ud af deres respektive hi, steg model på model i luften med en malerisk blå himmel som baggrund. Hvor herligt. Ren nydelse.

Ikke alle modeller var dog i hopla. Men vel forståeligt når de ikke har haft kontakt med de højere luftlag et halvt års tid. Og nogle skulle jo i luften for allerførste gang. Det medfører uvægerligt premiereenerver. Og piloterne skulle tilsyneladende også først have banket rusten af korpus, inden de fik styr på dem selv og modellerne. Men bortset fra få undtagelser lykkedes det aldrig helt.

Både Hans Fr. Nielsen –HFN- og Poul Christensen –PC- havde nybyggede Fidusiaer i luften, som efter nogle småjusteringer levede op til konstruktionens fortræffelige flyveegenskaber. HFN var endog letsindig nok til at højstare modellen med blot 25-30 m line og uden at have aktiveret termikbremsen. Det benyttede modellen sig omgående af, snøftede sig til en opstigende boble, hvori den hyggede sig gevaldigt, for til sidst at forsvinde af syne.

Han måtte nu trøste sig med en af de helt gamle modelkonstruktioner fra sidst i 30'erne. Døbt W-12. En sådan model deltog i det første modelflyvestævne i Danmark i 1938. Dens flyveegenskaber indikerer også tydeligt, at modelflyvningen på det tidspunkt var i sin vorden, samt manglen på indsigt i det teoretisk/ konstruktionsmæssige aspekt. Men al begyndelse er som bekendt ikke altid lige let.

Frede (t.v.) med sin OJA 1 beundrer Hans Fr. og Pouls nybyggede Fidusiaer

Hans Fr.'s W-12

Karl Erik Widell –KEW- lagde ud med en noget indtørret wakefield model. Men bare rolig. Den fløj skam ganske nydeligt og KEW måtte ud på dagens længste vandretur for at hente modellen hjem. I en senere flyvning tilstødte der imidlertid modellen et eller andet uforklarligt. Den kom godt i luften og efter endt stig gled den roligt ind i kurvet, men pludselig brækkede den ene vingehalvdel midt over og flagrede til jorden, hvor resten af modellen for længst havde taget plads. Havde den mødt et fjendtligt missil eller var den bare træt af dage og havde valgt at gøre det værdigt flyvende? Svaret blæser i vinden, som for øvrigt levede noget op sidst på eftermiddagen.

PC's overvintrede Aurikel var i forårshumør og fløj som den burde. Det manglede også bare efteret halvt års søvn. HFN havde en anden nybygget model med. En norsk A2'er lydende navnet Cumulus. Konstrueret af den kendte norske modelflyver Per Hoff. Den var ikke rigtig glad for den danske luft, og efter et par højstartsforsøg tog den kurs mod jorden på den brutale måde, men slap trods alt med mindre skader.

KEW skiftede waken ud med en gammel lagervare af en A1'er, der før har vist dens kunnen, men i dag ville den det anderledes. Thi efter et par højstarter blev den pludselig obsternatisk, og tog kurs direkte mod moder jord som en anden petroleumsborer og havarerede. Den trak tilmed KEW i jorden også, idet han under højstarten snublede over en liden tue. Ak ja, det gamle ord liden tue kan vælte stort læs har stadig sin gyldighed. Heldigvis havarerede han ikke.

Ud over PC var det kun mig FJ, der undgik skader på modellerne. Jeg fik efter utallige forsøg både sidste år og i dag min finske OJA 1 (A2) til at makke ret. Med lidt wash-out i venstre tip og nogle kurveklapkorrektioner blev både højstarten og kurvet optimeret. Desuden havde den næse for termik.

En dag med ideelle forhold og mange modeller i luften, hvoraf nogle for første gang, lakkede mod enden, men klokken havde nu også rundet 19,30. Trods en bortfløjende model, flere havarier/skader var det godt at få testet modellerne, så de efter kærlig omsorg kan fremvise forbedrede flyveegenskaber og stabilitet næste gang de stryger til vejrs.

Frede Juhl

Navn	Medlemsnr.	Adresse	Telefon
Agner, Steen	1	Gl. Havnevej 10	2670 Greve 43905103
Amorsen, Jørgen	109	Ådalsparken 2	8370 Hadsten 86982096
Andersen, Kristian H.	94	Rensdyrvej 30	8382 Hinnerup 86141407
Andersson, Tycho	76	Karlfeldtvägen 6	S-24532 Staffanstorp +46 46253166
Buø, Finn Olav	38	Krillåsveien 42	N-1392 Vetre +47 66780249
Christensen, Arne	97	Granen 7	9260 Gistrup 98315353
Christensen, Poul	108	Mallinggårdsvej 65	8340 Malling 86933101
Dabrowski, Heinrich	121	Blückerstrasse 27	D-24944 Flensburg
Dahlin, Birgit	96	Toftevangen 12, Åsrode	8500 Grenaa 97372442
Dahlin, Frank	5	Toftevanaen 12, Alsrode	8500 Grenaa 97372442
Gustavsson, Åke	104	Broddarpsvägen 97	S-26995 Båstad +46 708620389
Gøthgen, Flemming	107	Rønnevej 1	4654 Fakse Ladeplads 56716384
Hansen, Arne	6	Amagerbrogade 295,3tv	2300 København S 32511322
Hansen, Børge	7	Toftevangen 61	4130 Viby 46 193351
Hansen, Niels Lyhne	65	Gormsvej 14	7080 Børkop 75866219
Hansen, Tage	8	Lunavej 11	5800 Nyborg 65311888
Hem, Niels	112	Møllegårdsparken 41	8355 Solbjerg 86927875
Hoff, Per	66	J.R. Wilhelmsensvei 60	N-1370 Asker +47 74450740
Håkansson, Anders	56	Goodtemplarvägen 7	S-238 41 Oxie +46 40549721
Jespersen, Leif	100	Lillegade 1	6430 Nordborg 74450740
Johansson, Thomas	91	Ankargränd 1	S-226 51 Lund +46 46248537
Juhl, Frede	90	Gl. Færgevej 22, Alnor	6300 Gråsten 74651457
Jørgensen, Bjarne	44	Emmavænget 20, Næsby	5270 Odense 25174259
Knudsen, Erik	42	Amagervej 66	6900 Skjern 97351767
Knudsen, Povl	83	Parkvej 24	4130 Viby Sj. 46193503
Kühl, Poul	106	Ligustervej 2	8220 Brabrand 86251340
Kaafjeld, Jan	111	Hellebrekkeveien 1	N-3675 Notodden 75863059
Lauridsen, Jens Arne	37	Stubdrupvej 228	7100 Vejle 75863059
Lindén, Sven-Olov	59	Hovstavägen 13	S-703 63 Örebro +46 19182179
Ljungberg, Lars	64	Vallgatan 28 B	S-371 30 Karlskrona +46 45524035
Masch, Kjell	70	Hagaveien 10 C	N-0980 Oslo 9 +47 22105367
Merdan, Ib	114	Bækkegade 10 1th	3300 Frederiksværk 50541936
Model & Hobby	24	Frederiksborggade 23	1360 København K 33143010
Mortensen, Finn	96	Præsteengen 29	4700 Næstved 55726252
Mørkenborg, Poul	74	Østparken 38	5220 Odense SØ 65972672
Nesdam, Ole	120	Opnæsgård 73 1th	2970 Hørsholm 45869770
Neumann, Fritz	17	Kjærsvej 73	4220 Korsør 58372376
Nielsen, Eli	19	Danmarksvej 53 A	2800 Lyngby 45876915
Nielsen, Hans Fr.	20	Klemivej 4	8355 Solbjerg 86927876
Nienstædt Erik	115	Strandvejen 242 b	2670 Greve 29643719
Nilsson, Per	119	Linnégatan 23	S-413 04 Göteborg +46 31422402
Nyhegn, Henning	105	Industrivænget 28	3400 Hillerød 60777309
Olsen, Helge	110	Karl Blocks Gade 50.2.9	8000 Århus N 20465767
Olsen, Jørgen H.	73	Kolding Landevej 37	7000 Fredericia 20835807
Pedersen, Kjeld O.	97	Lærkevej 5	7173 Vonge 75803366
Persson, Sten	46	Pålslyckegatan 26	S-302 30 Halmstad +46 35182179
Petersen, Leif	98	Kælderbjerg Park 49	3210 Vejby 48701565
Petersen, Luis	26	Østergårds Alle 28	2500 Valby 36300551
Poulsen, Ivar	92	Agermosen 27	2650 Hvidovre 36751335
Poulsen, Palle B.	102	Bækkedal 3	9210 Aalborg SØ 98146849
Rabenhøj, Hans	27	Havnefronten 2, Jegindø	7790 Thyholm 75893404
Randsted, Grim	61	Vebekkeveien 6 A	N-1346 Gjøttum +47 67543487
Rasmussen, Poul	32	Munksøparken 139	4400 Kalundborg 59516211
Rågwall, Sven	51	Uranusgränd 7	S-302 35 Halmstad +46 35120899
Sandberg, Kurt	45	Vallgatan 23 A	S-302 42 Halmstad +46 35122846
Schiøtt, Hans E.	112	Stokbrovej 3 Elev	8520 Lystrup 21280403
Schmidt, Bent	94	Humlevænget 43	4690 Haslev 56311236
Schwartzbach Christian	116	Bydegardsvej 8	2760 Måløv 44975685
Skoven, Kurt	34	Ryhaven 67	8210 Århus V 86258242
Torgesen Ole	117	Lyngvejen 9	2830 Ravfoss +47 61192585
Vang, Oscar	30	Fyrreholmen 9	2630 Tåstrup 43995993
Vestergård Ole	118	Jackobsmindevej 21	7100 Vejle 24694102
Widell Karl Erik	31	Granbakken 9	9210 Ålborg SØ 98 145492

Bestyrelsesmøde

Torsdag d.15 jan. 2009 kl. 14.00 hos Poul Christensen.

Tilstede: Hans Frederik Nielsen, Frede Juhl, Karl Erik Widell og Poul Christensen

Dagsorden:

1. Opfølgning på sidste møde,
2. Medlemssituation og -liste,
3. Landsmødet i marts,
4. Stævnekalender for året,
5. Fidusia modeller, stævne og præmier,
6. Interessegruppen "Veteranflyvere,"
7. Bladet pr. post el. som e-mail,
8. Nyt logo,
9. Regnskab, budget, kontingent,
10. Evt.

Ad.1) Referat godkendt.

Ad.2) Pt. har vi 62 medlemmer. KEW har lavet en medlemsliste på excel regneark. Tak for det. Medlemmerne opfordres til at oplyse deres mailadresser. Husk, at disse ikke må offentliggøres. HFN sender de manglende mailadresser til KEW.

AD.3) Landsmødet afholdes d.14 marts 2009 kl. 11.00. Lokale ikke fundet endnu. HFN undersøger muligheder i Nyborg. Alternativt Jernbanemuseet i Odense.

Ad.4) HFN har lavet stævnekalender frem til efteråret. Gennemgået og godkendt. Kalender for efteråret skal færdiggøres inden d. 1. april.

Ad.5) 10 byggesæt er allerede solgt. Produktionen af de næste 8 sæt er allerede godt i gang på HFN's modelflyvefabrik. Hele denne produktion er også solgt på forhånd. Gad vide, om vi ikke har en lille niche her. Husk momsregistrering ?? Pakkemester søges. Overskuddet ved produktionen er pt. opgjort til kr. 300. Se, det er noget, der kan få vores hovedbogholder til at nikke anerkendende. Vedr. præmier blev følgende diskuteret, men ikke endeligt vedtaget: Diplomer, vejrstationer, T-shirts samt klukflasker. Best. summer videre over emnet. Skov og Naturstyrelsen har godkendt stævnet. Best. vedtog, at der aflyses i tilfælde af dårligt flyvevejr, men vi er jo barske, så vi får se.

Ad.6) FJ har sendt forespørgsel til Allan Feld. Vi afventer svar fra Modelflyvning Danmark .

Ad 7) Næste nr. udsendes pr. post, men ved fremtidige udsendelser tilstræbes mail til de adresser, vi kender. Udgivelsesdatoer blev fastsat til: Medio (februar, maj, sept. og dec).

Ad 8) HFN har modtaget forslag fra Bent Schmidt. Best. summer vedr. evt. medlemskonkurrence.

Ad 9) Gennemgang ved FJ. Budget opskrevet på visse punkter og godkendt. Vi har fået ny bank: Andelskassen Graasten.

Ad 10) Nogle medlemmer har efterlyst forklarende tekst på de fotos, som vi bringer i bladet. Hvem er på osv. Vi forsøger at forbedre os på området. Indmeldelse i foreningen foretrækkes nu på mail.

Referenten takker for god opvind under mødet

Med venlig hilsen

Poul Christensen

Næste bestyrelsesmøde afholdes hos Hans den 1 oktober 2009 kl. 14.00

Topmodeller - for 50 år siden

Hvordan så de bedste fritflyvningsmodeller ud for 50 år siden ?

Jeg har fundet nogle typiske modeller frem med tegninger og - jeg beklager - ikke alt for gode fotos. Tegningerne er fra Frank Zaic's årbøger og så udførlige, at der kan bygges efter dem. Samtidig har jeg medtaget navne på de skandinaviske landes deltagere. Det kan være interessant nok at se, hvilke skandinaviske modelflyvere, som var på toppen dengang .

Da vore Oldtimerklasser går op til 1968, kan modellerne altså bruges til DMV's konkurrencer.

Erik Knudsen

A-2 modellen 1959

Som A-2 model har jeg valgt svenskeren Roine Janssons model fra VM i 1959, hvor han blev nr. 7 med 4 maxer og en sidste start på 140 sekunder. Det er en meget formskøn og velflyvendemodel, som vakte opsigt ved at være meget velbygget og i stærke (de skånske) gule og røde farver. Velegnet til stærk vind og kraftige termikbølger.

De fem første pladser blev besat af deltagerne i et fly-off, og flere af deres modeller er beskrevet i temahæfte nr. 3 om A-2 klassen fra 1956-1961, hvor de kan studeres - bl. a. vinderen Gerry Ritz særprægede model. Det svenske hold, hvor de 2 andre deltagere var G. Nilsson og G. Kalén, blev nr. 2 i holdkonkurrencen, som finnerne vandt suverænt. Se mere om resultater i temahæfte 3.

Wakefieldmodellen 1959

Dvoraks VM-vindermodel er valgt til at repræsentere wakefield-modellerne. Den er konstrueret af Radoslav Cizék og typen er udviklet til perfektion fra hans 1954 model. Den har de samme smukke former som 54-modellen, men da gummivægten i 1959 er 50 gram mod 80 gram i 1954, er kroppen blevet lidt kortere.

Propellen er nyudviklet og har nu en diameter på 63 cm mod 48,5 cm på 54-modellen. Generelt kompenserede man for den lavere motorvægt ved at effektivisere propellen.

Dvorak vandt efter et 5-mands fly-off med en flyvning på 285 sekunder. På billedet ser man Cizék gøre modellen klar overvåget af Dvorak med bar overkrop.

Modellen har stort set været standardmodel på de tjekkoslovakiske wakefieldhold i 50'erne, hvilket også siger noget om dens kvaliteter.

Konkurrencen, hvor der deltog 22 nationer med 61 deltagere, fandt sted ved Brienne-le-Chateau i Frankrig. USA (Hatschek, Bilgri og Kothe) vandt holdkonkurrencen, det tjekkiske hold (Cizék Dvorak og Muzny) blev nr. 14, Sverige (Tysklind, R. Johansson og Quarnström) nr. 7 og Danmark (Mikkelsen, N.C. Christensen og Nienstædt) sluttede som nr. 19. Finland (Hyvarinen, Hamalainen og P. Aalto) endte som nr. 4 i holdkonkurrencen.

Gasmotormodellen 1958

I 1959 afholdtes der ikke VM for gasmotormodeller, så jeg har valgt vindermodellen fra VM i 1958. Verdensmester dette år var ungareren Erno Frigyes, som vandt med 890 sekunder. At der ingen var med fuld tid, kan nok tilskrives det til tider barske vejr. Motorløbetiden var på dette tidspunkt 15 sekunder.

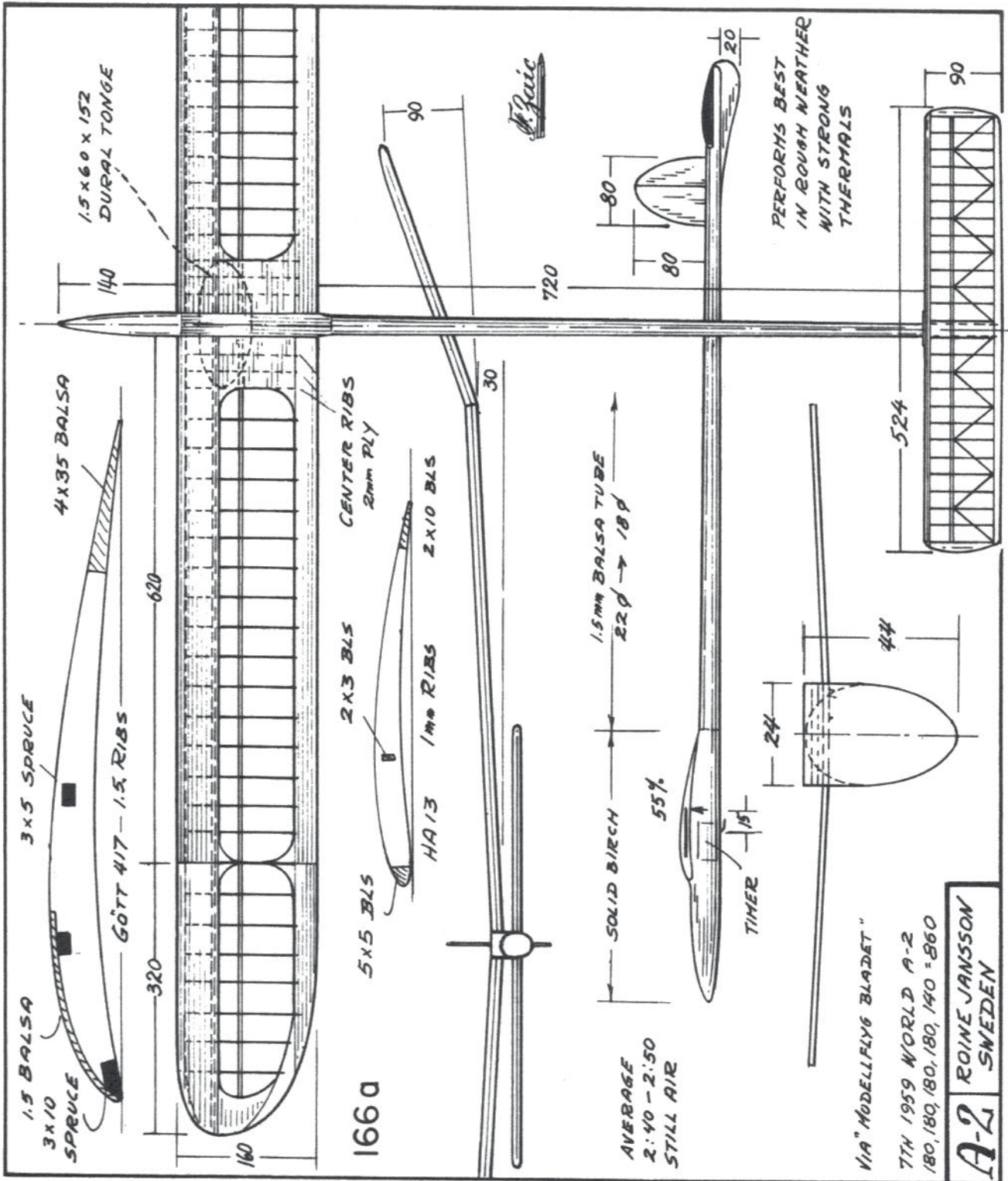
På billedet ses Frigyes med modellen før sidste start, medens den meget kompetente holdleder Rudi Beck opmærksomt ser til. Rudi Beck var stærkt medvirkende til, at Ungarn vandt holdmesterskaberne i både Gas og Wakefield. Begge mesterskaber afholdtes samtidig på Cranfield i England.

Modellen var typisk for tidens gasmotormodeller med lang bagkrop, stort haleplan og kraftigt nedadtræk for at "styre" de efterhånden kraftige motorer.

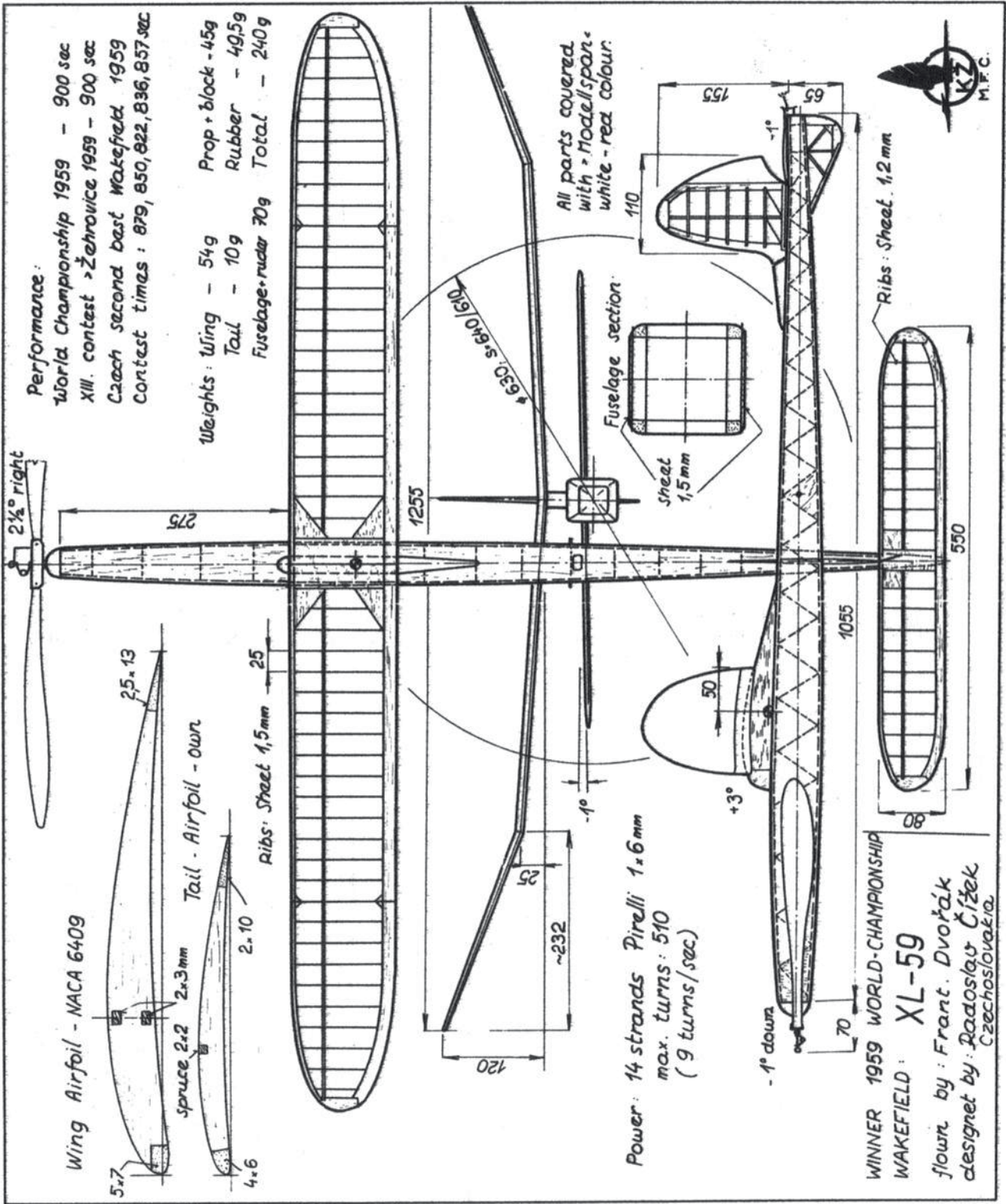
Motoren var en Schlosser 2,5 (østtysk?). De mest anvendte motorer på det tidspunkt var engelske Oliver Tiger, italienske Super Tigre G 20, japanske OS Max 15, tyske Webra Mach 1, ungariske Kriszma Rekord, tjekkoslovakiske M.V.V.S og amerikanske COX Olympic.

Skandinavernes deltagelse i konkurrencen, hvor der deltog 20 lande med 65 deltagere: Sverige blev nr. 5 i holdkonkurrencen (Rolf Hagel, H.O. Friis og J.O. Åkesson), Finland nr. 6 (Ossi Niemi, J. Relander og H. Raulio), Norge nr. 16 med 2 deltagere (Birger Bulukin og A. Skard) og Danmark nr. 17 med 2 deltagere, som var Niels Christian Christensen og Flemming Dehn Christensen.

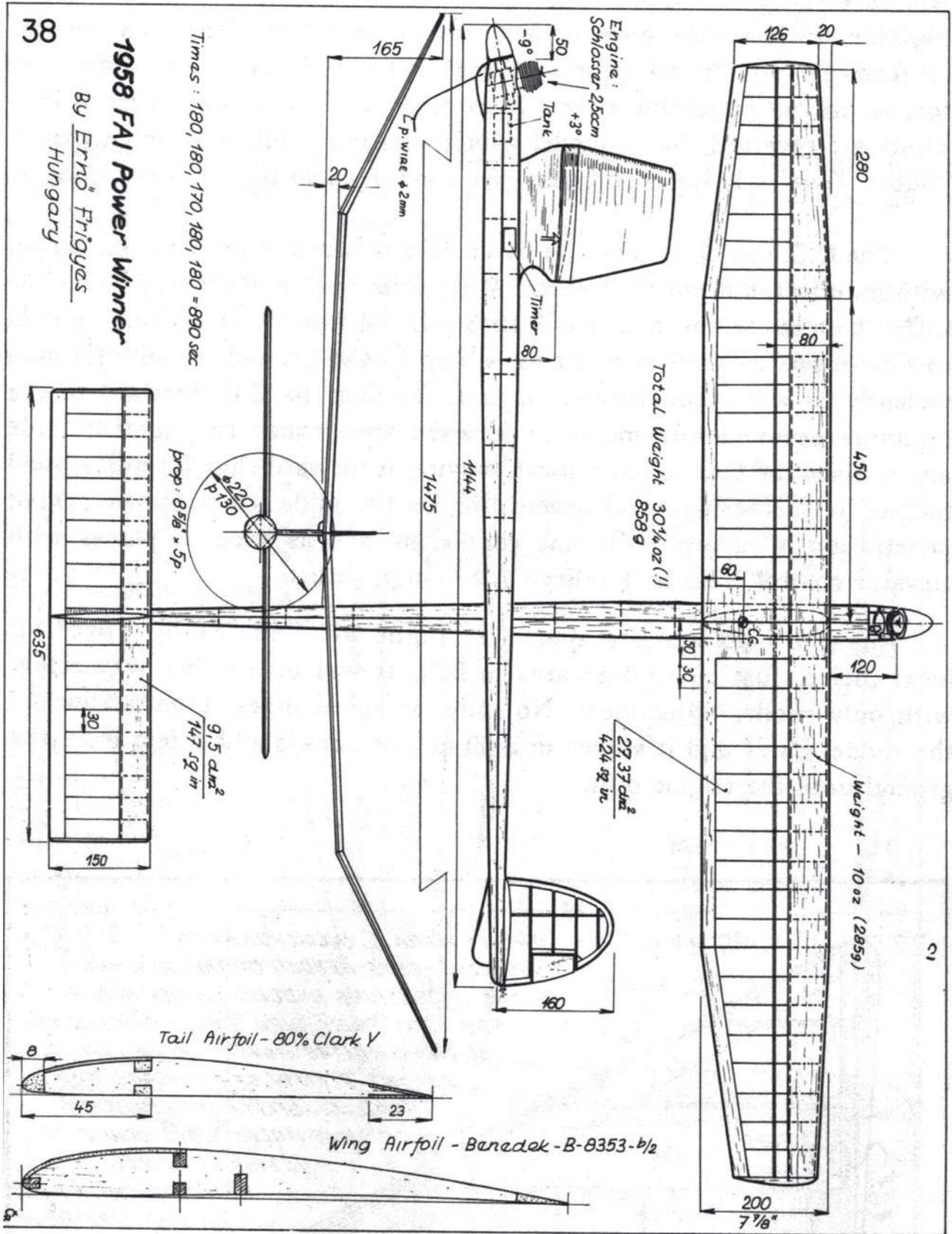
Roine Janssons VM-model 1959

Dvoraks VM - vinder fra 1959

Frigyes VM- vinder 1958

Profiler og turbulens

Lidt aerodynamikhistorie for modelflyvere

2. del

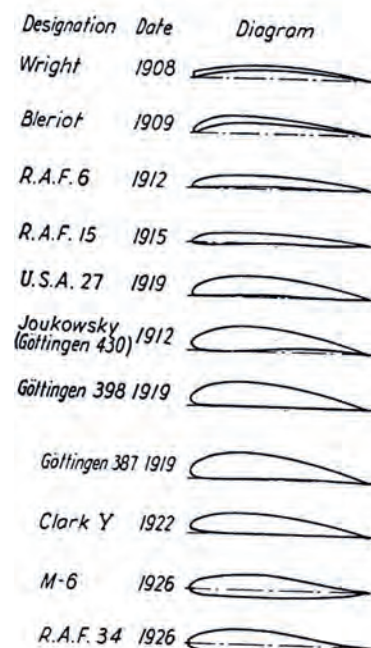
Karl Erik Widell

I sidste nummer fortalte jeg lidt om den historiske udvikling på profilsiden fra flyvningens barndom og frem til slutningen af 1. verdenskrig. I de følgende år frem til begyndelsen af 1930'erne skete der også en del.

Selv om den generelle trend mod tykkere profiler er tydelig, er der ikke megen systematik at finde i udviklingen af profiler i 1920'erne. Indtrykket er, at hver organisation udformede sine profiler mere eller mindre på basis af intuition og tommelfingerregler. Et godt eksempel er *Clark Y*, som de fleste kender. Det blev lavet i 1922 af Oberst Virginius Clark, simpelthen ved at lægge tykkelsesfordelingen fra et Göttingen profil ovenpå en flad underside.

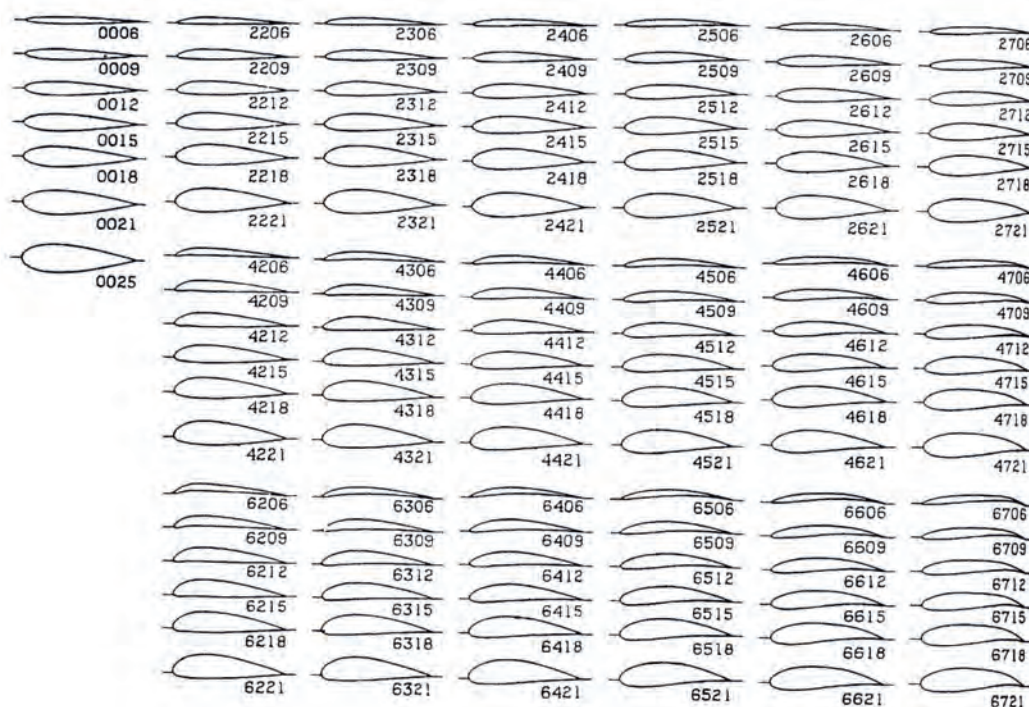
Det ændrede sig dog. USA havde i 1915 oprettet *National Advisory Committee for Aeronautics*, *NACA* med et årligt budget på 5.000 \$. Bevillingerne voksede dog med tiden, og i 1922 tog NACA en tryksat vindtunnel i drift, hvor vingeprofiler kunne afprøves ved Reynoldstal, som svarede til virkelige fly.

Problemet ved at opnå høje Reynoldstal i en vindtunnel er, at hvis man f.eks. vil afprøve en model i skala 1:10 ved atmosfærisk tryk, så skal hastigheden være 10 gange så stor for at få samme Reynoldstal. Derved kommer man i karambolage med et andet vigtigt modeltal, nemlig Machtallet. Løsningen er derfor at hæve trykket, da Reynoldstalet - alt andet lige - er proportionalt med lufttrykket.

Nogle vingeprofiler fra perioden 1908 - 26

NACA afprøvede i de følgende år en mængde profiler i denne vindtunnel, typisk ved Reynoldstal på 3 - 10 millioner, men det var først omkring 1930, at man virkelig begyndte at systematisere profiludviklingen ved at arbejde med sammenhængende profilmfamilier. Den første større serie var de såkaldte 4-cifrede NACA profiler, som er velkendte af mange modelflyvere. Profilerne er opbygget af en skeletlinie, overlejret af en tykkelsesfordeling, der er defineret entydigt ved en matematisk ligning. Det første ciffer angiver skeletliniens hvælving i % af korden, det andet afstanden fra forkanten til den maksimale hvælving i 10% af korden og de sidste to cifre tykkelsen i % af korden. Denne serie blev en af de mest benyttede profilserier i mange år fremover, f.eks. i Spitfire, som havde NACA 2213 i vingeroden og NACA 2209 i tippen. Endvidere er et profil som NACA 6409 meget brugt i modelfly.

NACA's 4-cifrede profilserie (1931)

Data for disse og andre af NACA's profilerier kan findes på NASA's hjemmeside eller i *Abbott & Doenhoff: Theory of Wing Sections*, som er udgivet af *Dover Books* og stadig kan fåes, i hvert tilfælde antikvarisk.

Ved den tid, hvor den moderne modellflyvning begyndte at tage fart, var tykke profiler for alvor slået igennem på store fly, som man bl.a. kan se på Junkers G. 38 fra 1929. Sidenhen gik udviklingen atter mod tyndere profiler, fordi flyvehastighederne efterhånden var blevet så store, at man begyndte at få problemer med luftens sammentrykkelighed, udtrykt ved Machallet, som er forholdet mellem flyvehastigheden og lyd hastigheden, men dette er en helt anden historie.

Kroppen til „Den flyvende Vinge“, Junkers G. 38, er helt af Metal. Typisk Planprofil for et stort, fritbærende Bæreplan.

5. Junkers-Großflugzeug G 38 (1930).

Det var nok de færreste modellflyvere, som dengang havde kendskab til baggrunden for udformningen af rigtige fly og de erfaringer, man tidligere havde gjort med skalaeffekter. Derfor er det ikke så mærkeligt, at de uden videre brugte samme profiler som i de store fly, sådan som man kan se det i mange modeller fra 1930erne, både egentlige skalamodeller og mere rendyrkede modellfly. Et godt eksempel på dette er den tyske gummimotormodel fra midten af 1930erne, som er vist nedenfor.

Sparntabelle

Profil	Abstand von Vorder- zu Hinterkante	Wingspanne	Wingspanne	Wingspanne
1	100	100	100	100
2	100	100	100	100
3	100	100	100	100
4	100	100	100	100
5	100	100	100	100
6	100	100	100	100
7	100	100	100	100
8	100	100	100	100
9	100	100	100	100
10	100	100	100	100
11	100	100	100	100
12	100	100	100	100
13	100	100	100	100
14	100	100	100	100
15	100	100	100	100
16	100	100	100	100
17	100	100	100	100
18	100	100	100	100
19	100	100	100	100
20	100	100	100	100
21	100	100	100	100
22	100	100	100	100
23	100	100	100	100
24	100	100	100	100
25	100	100	100	100
26	100	100	100	100
27	100	100	100	100
28	100	100	100	100
29	100	100	100	100
30	100	100	100	100
31	100	100	100	100
32	100	100	100	100
33	100	100	100	100
34	100	100	100	100
35	100	100	100	100
36	100	100	100	100
37	100	100	100	100

Schulterdecker-Rumpfmodell.
von G. Pötzl, Max Glöckner, Uerdingen 1934

Schulterdecker - Rumpfmodell, tysk gummimotormodel, ca. 1935

Modellernes flyveegenskaber var ofte skuffende, og modellflyverne kom således til at slås med de samme skalaeffekter, som tidligere havde været et problem for de store fly, men nu i modsat retning. Denne udvikling ser vi på i næste afsnit.